

13.10.6

95b (לא מהני) → 96a (ר' יוסי)

פירוש המשנה לרמב"ם מסכת יבמות פרק י משנה ה

ודברי ר' יוסי צריכין ביאור רחב, והוא, שתנא קמא כלל בדבריו כפי מה ששמע ר' יוסי שאם היו יעקב וישמעאל נשואין לאה ורחל, ויעקב בעל לאה, והלך ישמעאל ולא למדינת הים, ושמע יעקב שמתו שניהם ונשא את רחל, ואחר כך בא ישמעאל ולא, וידוע שכבר נאסרה רחל על ישמעאל בעלה בלי ספק לפי שהיא צריכה גט מיעקב וכל הדרכים ההם בה כמו שנתבאר, אבל לאה הרי היא מותרת ליעקב בעלה בין שהיתה לאה מאורסת ליעקב או נשואה מפני ששכיבת אחותה אינה אסורה. וחלק ר' יוסי על זה ואמר, אם היתה לאה מאורסת בלבד ליעקב נאסרת עליו מפני שאפשר שיאמרו תנאי היה לו בקדושה ולא נתקיים התנאי ונשואין גמורין נשא את אחותה רחל, וצריכה ממנו רחל גט, ונפסלה לבעלה, וכשם שפסל על ידי אחרים פסל על ידי עצמו. אבל אם היתה לאה נשואה ליעקב הרי ידוע שאין קדושין תופסין באחותה ואין רחל צריכה הימנו גט ולפיכך תחזור לישמעאל בעלה ואינה נאסרת עליו שהרי לא קבלה גט, וכשם שלא פסל רחל על בעלה כך לא פסל את אשתו. והלכה כר' יוסי במה שאסר חזרת הארוסה ליעקב בלבד

- I Analysis of יוסי ר' formula: פוסל ע"י עצמו etc.
- a (need to explain both sides of the phrase – כל שפוסל as well as פוסל)
 - b suggestion #1 (ר' אמי): refers to י:א (but adding his brother-in-law to his wife as traveling and falsely reported dead)
 - i כ"ק. whether she married ע"פ עדים (מותרת לבעלה) or ע"פ ב"ד (אסורה לבעלה), his wife (S1) is מותרת
 - ii ד' יוסי. dissents in case where she married ב"ד – since אסורה לבעלה, his wife (S1) is also אסורה
 - c suggestion #2 (ר' יצחק נפחא): refers to י:ד
 - i כ"ק. doesn't matter if his brother-in-law was reported dead (etc.) with his wife or ארוסה
 - ii ד' יוסי. if it was his ארוסה, people will think that the קידושין were on (unfulfilled condition) – needs a גט (→ אסורה)
 - d note: read רמב"ם's explanation of יוסי ר' approach (above outline)
 - e ruling: (שמואל) – הלכה כר' יוסי
 - f Challenge: שמואל (disagreeing with רב) – יבמה is not the same as איש
 - g Answer1: read יוסי ר' formula like ר' אמי (above)
 - h Answer2: ruled like יוסי ר' only vis-à-vis the פוסל segment
 - i Answer3: שמואל's distinction between איש=יבמה was regarding המנוגא רב's ruling that ליבמה אסורה ליבמה
 - j Answer4: שמואל's distinction was regarding תפיסת קידושין (already disagreed; this position evolves from that)
- II משנה ה – series of marriages to sisters based on misinformation and the consequences when clarified
- a case(PS=paternal sister; MS=maternal sister): man married S1 (W1), she is then reported as dead →
 - i he marries PS2 (W2), who is then reported as dead →
 - ii he then marries MS1 of PS2 (W3 – unrelated to W1), who is then reported as dead →
 - iii he then marries PS1 of MS1 (W4 – unrelated to W2), who is then reported as dead →
 - iv he then marries MS of PS1 (W5 – unrelated to W1 and W3), who is then reported as dead;
 - v new information – all are alive
 - vi consequence: may stay married to W1, W3 and W5 (full marriage, including ביבום פטור לצרות ביבום)
 - vii if W1 subsequently dies (indeed), may marry W2 and W4 (full marriage), אסור to W3/5
- III משנה ו' – status and effectiveness of 9+ year old יבם
- a יבם of 9+ is effective, but not as effective as actions of older (than 13) brothers:
 - i phrasing of משנה:
 - 1 his ביאה is effective “at the beginning” (i.e. before they act); their's is effective before or after
 - 2 his ביאה will knock the rest of them out, but their חליצה, מאמר, ביאה or מאמר will knock him out
 - ii explication:
 - 1 his ביאה is always effective, but his מאמר etc. are only effective before the brothers have acted
 - 2 any of the 4 actions performed by the brothers is effective at any time – relative to him
 - (a) → his מאמר is meaningful, but weak enough that ר"ג (אין גט אחר גט) maintains that the גט of an adult brother is meaningful after the גט of the 9+; according to רבנן – (יש גט אחר גט); his גט is nonetheless not meaningful after theirs